

Prosulfokarb -

Marcus Söderlind, Växtskyddsrådet, Jönköping den 13 mars 2019

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Prosulfokarb

- Otillåtna fynd av prosulfokarb i äpple hösten 2017 och 2018, ersättningsfrågor

Vad har hänt? (klipp från Livsmedels- verkets webb)

Äpplen från Sverige

 Lyssna

Beslutsdag

2018-12-14

Sort

Elstar

Glorias Äppelgård

Analysmetod

M300

Bekämpningsmedel

Prosulfocarb

Diarienummer

2018/03933

Gränsvärde (mg/kg)

0,01

Halt (mg/kg)

0,032

Vad har hänt?

- Två fruktodlingar har fått sin frukt kontaminerad med prosulfokarb
- Fynd 2017 – ekologisk odlare funnet i kontroll av SMAK
- Fynd 2018 – konventionell odlare funnet i Livsmedelsverkets stickprov hos grossist
- Grönkålsodlare drabbade

Var kan substansen användas?

Prosulfokarb ingår i preparat godkänt att använda mot ogräs i:

- Höstvete, råg, rågvete och höstkorn, potatis, gräs för utsäde.

Upma

- Lök, Morötter, Jordgubbar, rotpersilja, palsternackor, brunabönor, sparris utsäde ängsgröe

Var kan substansen användas?

- UPMA i:
- Utsädesodlingar av ängsgröe
- Jordgubbar
- Kepalök, knipplök, purjolök
- Morötter, palsternacka, rotselleri, rotpersilja, bruna bönor och sparris

Varför drabbas frukt (och grönkål)?

- Troligen för att prosulfokarb används sen höst när dessa grödor växer och skördas
- Har hittat fynd i rutinprovtagning
- Vi vet inte om just dessa fall upptäcktes pga provtagning – finns det fler?

Vems är felet?

- Många andra odlare/grannar kan ha använt preparat med prosulfokarb
- Avdrift vid behandling men *avdunstningen* efter behandling
- Svårt att säga vem som givit upphov till resterna
- Kan komma från mer än en
- Ingen vill ta på sig ansvaret!

Var hittar man prosulfokarb?

- I nationella luftövervakningen hittar man fynd i luft och nederbörd
- Vid mätstation Vavihill/Hallahus (Söderåsen, Skåne) den substans som man oftast hittar
- Högst halt oktober-november

Prosulfokarb i luft och vatten

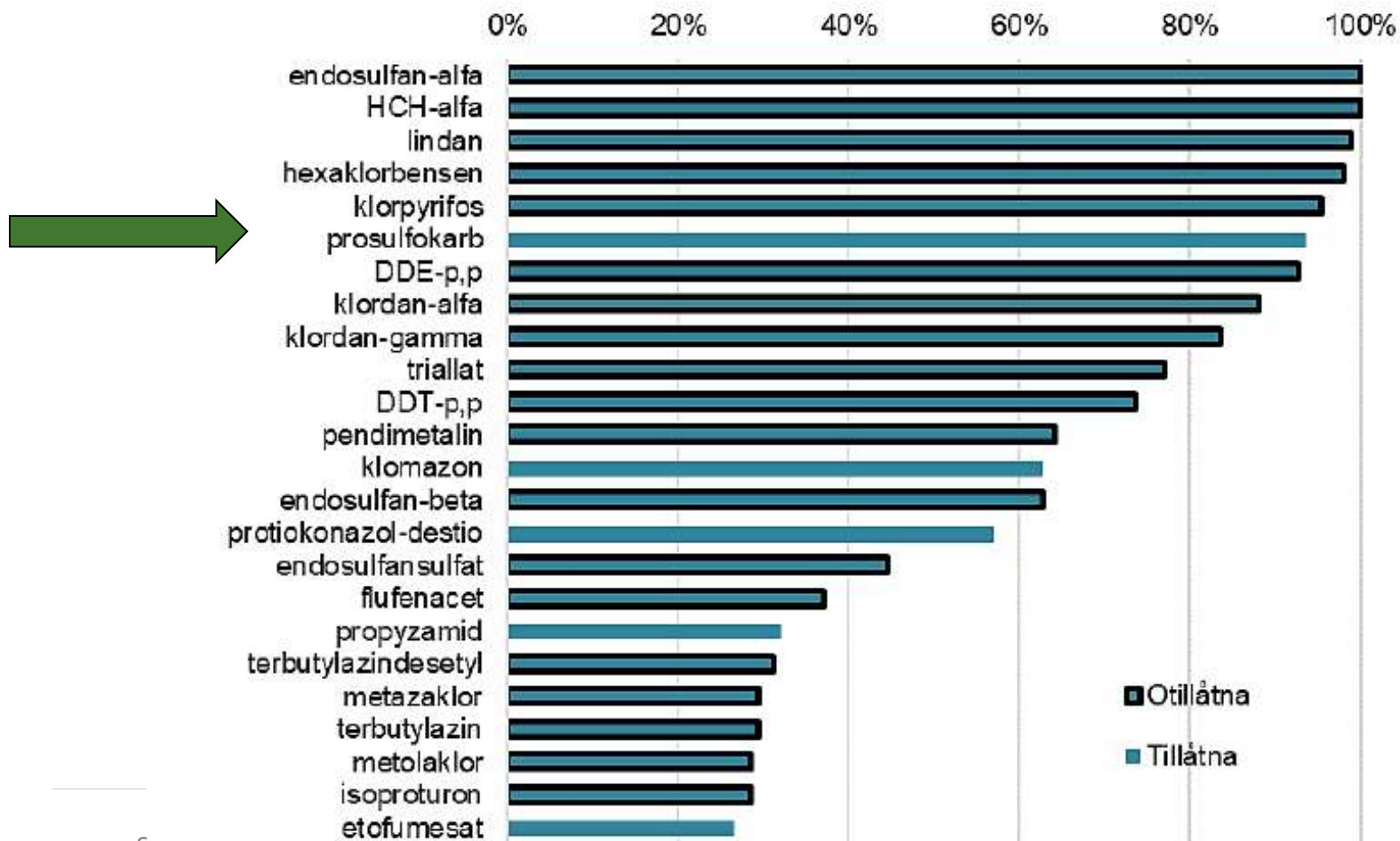
17/18 – högsta halt enskild substans

<i>Nederbörd</i>					
Norunda	28	0,17 µg/l	lindan	MCPA	0,098 µg/l
Hallahus	48	1,2 µg/l	lindan	prosulfokarb	1,2 µg/l
Hallahus - vinter	15	2,2 µg/l	klorpyrifos, lindan, propyzamid, prosulfokarb	prosulfokarb	2,1 µg/l
<i>Luft</i>					
Hallahus PUF	58	33 ng/m ³	endosulfan-alfa, HCH-alfa, hexaklorbensen, klordan- alfa, lindan, pendimetalin, propyzamid, prosulfokarb	prosulfokarb	32 ng/m ³
Hallahus PUF - vinter	18	5,7 ng/m ³	DDE-p,p, endosulfan-alfa, HCH-alfa, hexaklorbensen, klordan-alfa, klordan- gamma, klorpyrifos, lindan, pendimetalin, propyzamid, prosulfokarb,	prosulfokarb	5,3 ng/m ³

Pesticider i luft 2009-2017 Skåne

Hur drabbas odlaren?

- Inga rester är tillåtna i dessa grödor eftersom substansen inte är godkänd
- Gäller såväl eko som konventionell
- Vid fynd i stickprovtagning kommer upprepade prov att tas ut
- Kommer man då att hitta mer hos just den drabbade – igen?
- Prov hos grossisten – odlaren får ingen direktkontakt

Värden

Frukt

Etableringskostnad 300-400 000kr/ha, omlopp 15 år

- Konventionell 40000 kg/ha 7 kr = 280000 kr /ha
- Ekologisk 22000 kg/ha 12kr/kg = 264000 kr/ha
- Grönsaker
- Broccoli 9000 kg 14 kr/kg = 126000 kr/ha
- Förlorad intäkt men kostnader har man haft

Möjlighet till ersättning

- Om någon kan hållas ansvarig – troligen möjligt för den drabbade att ersättas genom dennes ansvarsförsäkring
- När ingen tar på sig ansvaret – svårt att få ersättning

Tack för uppmärksamheten!

marcus.soderlind@lrf.se

Vad kan vi göra?

- Förbjud dessa medel eftersom oskyldiga kan drabbas så hårt?
- Någon tar på sig skulden för att göra ersättning möjlig?
- Andra möjligheter till ersättning?
- Fruktodlarna ser till att få en omfattande publicitet – drabbar alla?